

РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Дудченко Вікторія Юріївна

Вищий державний навчальний заклад
„Українська академія банківської справи
Національного банку України”,

к.е.н., старший викладач кафедри міжнародної економіки

Світова фінансова криза внесла суттєві корективи у визначення пріоритетності елементів фінансово-економічного механізму регулювання державного боргу, в першу чергу за необхідністю та першочерговістю їх використання. В сучасних умовах вимушена орієнтація на зовнішні запозичення через зменшення можливості використання ринку облігацій внутрішньої державної позики, невірноваженість державного бюджету актуалізують питання коригування вітчизняної боргової стратегії. На сьогодні питання узгодження грошово-кредитної і боргової політики з антикризовими програмами є одним з основних завдань Національного банку України та Уряду для недопущення повторення практики використання нових зовнішніх запозичень на бюджетне використання і тим самим збільшення боргового тягара в умовах економічної і політичної нестабільності.

Дієвості механізму регулювання державного боргу в умовах фінансової кризи можна досягти за впровадження наступних заходів:

➤ забезпечення максимальної прозорості та узгодження стратегії регулювання на всіх стадіях здійснення запозичень - від розгляду доцільності до остаточного погашення позик, що дозволить уникнути піків платежів, оптимізувати структуру державного боргу відповідно до сучасних умов посилення впливу економічних ризиків;

➤ коригування нових боргових зобов'язань за строками користування залежно від стадії економічного циклу для забезпечення рівномірності погашення заборгованості;

➤ забезпечення єдності боргового планування та обліку всіх операцій по залученню, погашенню та обслуговуванню нових зовнішніх державних запозичень;

➤ узгодження і збалансування графіку проведення аукціонів з продажу державних цінних паперів з графіком виплат за державними облігаціями, що дозволить уникнути ускладнень через нерівномірність та значні коливання виплат по облігаціям, що створюють проблеми в обслуговуванні боргу;

➤ посилення ролі аналізу тенденцій розвитку національної та світової економіки, що стосується питань аналізу очікуваних експортних надходжень, аналізу наявних валютних резервів, змін їх величини та структури, аналізу очікуваних державних доходів.

➤ проведення постійного моніторингу державного боргу, що передбачає систематизацію даних про структуру, обсяги боргових зобов'язань, проведення облікової політики для оцінки фактичного обсягу заборгованості держави, ступеню концентрації платежів з обслуговування і погашення державного боргу.

➤ прогнозування можливості проведення незапланованих операцій реструктуризації за умови настання несприятливих умов на ринку запозичень;

➤ планування нових залучень позик з урахуванням чисельних обмежень боргових показників за ризиком, за структурою, за вартістю;

➤ здійснення розрахунку і моніторингу ризиків за видами боргових зобов'язань і боргового портфелю на основі коротко -, середньо -, і довгострокових прогнозів;

➤ розробка та впровадження інструментів страхування фінансових ризиків.

Таким чином, в умовах ускладнення проведення систематизованої, планової боргової політики, мінливості вітчизняної і світової економіки необхідним є впровадження охарактеризованих заходів з метою запобігання борговій кризі.